

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ»

Лектор курсу		Хаврова Катерина Сергіївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і підприємництва		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GWE		e-mail: k.khavrova@duikt.edu.ua https://classroom.google.com/c/NzEwNDAwMDk4OTM5?cjc=2wmf7hq	
Галузь знань				Рівень вищої освіти		магістр	
Спеціальність				Семестр		-	
Освітня програма				Тип дисципліни		Вибіркова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	5	150	18	-	36	-	96
АНОТАЦІЯ КУРСУ							
Взаємозв’язок у структурно-логічній схемі							
Освітні компоненти, які передують вивченню				економіка підприємства; фінанси; бухгалтерський облік; основи статистики та прогнозування економічних процесів			
Освітні компоненти, для яких є базовою				Переддипломна практика; виконання кваліфікаційної роботи			
Мета курсу:	Формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок ідентифікації та оцінювання загроз економічній безпеці бізнесу, діагностики рівня економічної безпеки підприємства за її функціональними складовими, а також розроблення та економічного обґрунтування заходів щодо її забезпечення, зокрема в умовах воєнного стану, релокації та цифрової трансформації бізнесу.						
У результаті вивчення дисципліни здобувач має знати:				У результаті вивчення дисципліни здобувач має вміти:			
- сутність, рівні, об’єкти та суб’єкти економічної безпеки бізнесу, принципи побудови системи її забезпечення; - нормативно-правову базу України та міжнародні стандарти у сфері управління ризиками, безперервності бізнесу та інформаційної безпеки (ISO 31000, ISO 22301, ISO/IEC 27001); - класифікацію загроз економічній безпеці бізнесу, зокрема специфічних для умов воєнного стану; - функціональні складові економічної безпеки підприємства та системи їх індикаторів; - методи оцінювання рівня економічної безпеки та моделі діагностики ймовірності банкрутства; - типові схеми корпоративного шахрайства, рейдерства та недобросовісної конкуренції; - засади кадрової безпеки, внутрішнього контролю (COSO), комплаєнсу та вимоги фінансового моніторингу; - моделі організації служби економічної безпеки та підходи до оцінювання її ефективності.				- ідентифікувати й ранжувати загрози економічній безпеці бізнесу, формувати реєстр загроз і ризиків; - розраховувати індикатори функціональних складових та інтегральний показник рівня економічної безпеки підприємства; - діагностувати ймовірність банкрутства підприємства за даними фінансової звітності; - обирати методи реагування на ризики та економічно обґрунтовувати витрати на заходи безпеки; - розробляти план безперервності бізнесу для кризових сценаріїв (блекаути, пошкодження активів, релокація); - перевіряти надійність контрагентів з використанням відкритих державних реєстрів і аналітичних сервісів; - виявляти ознаки шахрайства, розробляти превентивні заходи та елементи комплаєнс-програми; - проектувати комплексну програму забезпечення економічної безпеки підприємства та оцінювати її ефективність.			

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ДІАГНОСТИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ			
Тема 1. Економічна безпека бізнесу: сутність, об'єкти, суб'єкти та система забезпечення Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 7, 8, 26			
Заняття 1.1. Економічна безпека бізнесу: сутність, об'єкти, суб'єкти та система забезпечення	Лекція 1 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 1.2. Економічні інтереси стейкхолдерів підприємства та структурно-функціональна модель системи економічної безпеки. Заняття 1.3. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки бізнесу в Україні.	Практичне заняття 1 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, кейс-метод
Тема 2. Загрози економічній безпеці бізнесу: ідентифікація, класифікація та оцінювання Рекомендовані джерела: 2, 3, 5, 22, 26, 27			
Заняття 2.1. Загрози економічній безпеці бізнесу: ідентифікація, класифікація та оцінювання	Лекція 2 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 2.2. Ідентифікація загроз економічній безпеці на основі PESTEL- та SWOT-аналізу. Заняття 2.3. Оцінювання загроз за матрицею «ймовірність – вплив» і формування реєстру загроз.	Практичне заняття 2 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, мозковий штурм
Тема 3. Функціональні складові економічної безпеки підприємства Рекомендовані джерела: 1, 3, 4, 9, 26			
Заняття 3.1. Функціональні складові економічної безпеки підприємства	Лекція 3 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 3.2. Оцінювання фінансової складової економічної безпеки підприємства. Заняття 3.3. Оцінювання ринкової, техніко-технологічної та кадрової складових економічної безпеки.	Практичне заняття 3 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, розв'язання задач у MS Excel
Тема 4. Методи діагностики рівня економічної безпеки та ймовірності банкрутства підприємства Рекомендовані джерела: 1, 9, 12, 14, 22, 26			
Заняття 4.1. Методи діагностики рівня економічної безпеки та ймовірності банкрутства підприємства	Лекція 4 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 4.2. Розрахунок інтегрального показника рівня економічної безпеки підприємства. Заняття 4.3. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства за дискримінантними моделями.	Практичне заняття 4 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, розв'язання задач у MS Excel, тестування
	Самостійна робота		

Тема 1. Економічна безпека бізнесу: сутність, об'єкти, суб'єкти та система забезпечення Тема 2. Загрози економічній безпеці бізнесу: ідентифікація, класифікація та оцінювання Тема 3. Функціональні складові економічної безпеки підприємства Тема 4. Методи діагностики рівня економічної безпеки та ймовірності банкрутства підприємства	10 год	2 бали	1. Еволюція концепцій економічної безпеки: вітчизняні та зарубіжні наукові школи
	10 год	2 бали	2. Загрози економічній безпеці українського бізнесу в умовах воєнного стану
	10 год	2 бали	3. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки підприємства
	10 год	2 бали	4. Сучасні моделі прогнозування банкрутства: переваги та обмеження
РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ БІЗНЕСУ			
Тема 5. Ризик-менеджмент і безперервність бізнесу Рекомендовані джерела: 5, 15, 16, 23, 27			
Заняття 5.1. Ризик-менеджмент і безперервність бізнесу	Лекція 5 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 5.2. Реєстр ризиків підприємства та економічне обґрунтування методів реагування на ризики. Заняття 5.3. Розробка плану безперервності бізнесу в умовах воєнного стану.	Практичне заняття 5 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, ділова гра
Тема 6. Інформаційна та кібербезпека бізнесу Рекомендовані джерела: 10, 17, 21, 28, 29			
Заняття 6.1. Інформаційна та кібербезпека бізнесу	Лекція 6 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 6.2. Аудит інформаційної безпеки підприємства та захист комерційної таємниці. Заняття 6.3. Економічне обґрунтування інвестицій у кібербезпеку (ALE, ROSI).	Практичне заняття 6 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, кейс-метод
Тема 7. Протидія корпоративному шахрайству, рейдерству та недобросовісній конкуренції Рекомендовані джерела: 6, 11, 13, 19, 20, 24, 25, 31			
Заняття 7.1. Протидія корпоративному шахрайству, рейдерству та недобросовісній конкуренції	Лекція 7 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 7.2. Перевірка надійності контрагента за відкритими реєстрами та аналітичними сервісами. Заняття 7.3. Аналіз кейсів корпоративного шахрайства та рейдерських атак.	Практичне заняття 7 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, практикум у комп'ютерному класі
Тема 8. Кадрова безпека, внутрішній контроль і комплаєнс Рекомендовані джерела: 3, 6, 11, 18, 30, 31			
Заняття 8.1. Кадрова безпека, внутрішній контроль і комплаєнс	Лекція 8 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування

Заняття 8.2. Оцінювання рівня кадрової безпеки підприємства. Заняття 8.3. Побудова матриці ризиків і контролів та елементів комплаєнс-програми підприємства.	Практичне заняття 8 4 год	9 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, робота в малих групах
Тема 9. Організація системи та стратегія економічної безпеки підприємства Рекомендовані джерела: 2, 3, 14, 15, 26, 27, 30			
Заняття 9.1. Організація системи та стратегія економічної безпеки підприємства	Лекція 9 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування
Заняття 9.2. Оцінювання економічної ефективності заходів із забезпечення економічної безпеки. Заняття 9.3. Захист проєкту «Комплексна програма забезпечення економічної безпеки підприємства».	Практичне заняття 9 4 год	10 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, публічний захист проєктів, тестування
Тема 5. Ризик-менеджмент і безперервність бізнесу Тема 6. Інформаційна та кібербезпека бізнесу Тема 7. Протидія корпоративному шахрайству, рейдерству та недобросовісній конкуренції Тема 8. Кадрова безпека, внутрішній контроль і комплаєнс Тема 9. Організація системи та стратегія економічної безпеки підприємства	Самостійна робота		
	11 год	2 бали	5. Страхування як інструмент забезпечення економічної безпеки бізнесу
	11 год	2 бали	6. Кіберзагрози для українського бізнесу (за матеріалами CERT-UA)
	11 год	2 бали	7. Due diligence контрагентів і податкові ризики співпраці з фіктивними підприємствами
	11 год	2 бали	8. Антикорупційний комплаєнс і фінансовий моніторинг на підприємстві
	12 год	2 бали	9. Резильентність бізнесу та ESG-ризик у стратегії економічної безпеки
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран. Комп'ютерний клас для проведення практичних занять. Програмне забезпечення: ОС Windows, MS Office (MS Excel), доступ до відкритих державних реєстрів і сервісів перевірки контрагентів (Opendatabot, YouControl), онлайн-додатків, періодичних видань та інших інтернет-джерел, до електронної бібліотеки ДУІКТ, до віртуального навчального середовища Google Workspace for Education, інформації сайту Університету.			
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
1. Економічна безпека суб'єктів підприємництва : підручник / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, О. І. Ляш та ін. ; за ред. З. С. Варналія. Чернівці : Технодрук, 2020. 457 с. 2. Блакита Г. В., Ситник Г. В., Зубко Т. Л., Мельник В. В., Пурденко О. А. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 303 с. 3. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / М. М. Караїм та ін. ; за заг. ред. А. М. Штангрета. Львів : Укр. акад. друкарства, 2021. 476 с. 4. Марченко О. С. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. Харків : Право, 2022. 246 с. 5. Шашина М. В., Тульчинська С. О. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. до виконання практичних занять та реферату. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 70 с. 6. Мельник С. І., Штангрет І. А. Економічна безпека підприємства в умовах цифрової трансформації економіки: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Львів : Растр-7, 2025. 256 с. 7. Економічна безпека України у новій глобальній архітектурі ризиків : аналітична доповідь / Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ : НІСД, 2026. URL: https://niss.gov.ua/publikatsiyi/analitichni-dopovidi/ekonomichna-bezpeka-ukrayiny-u-noviy-hlobalniy-arkhitekturi 8. Економічна безпека України в умовах високих воєнних ризиків та глобальної нестабільності : аналітична доповідь / Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ : НІСД, 2025. URL: https://niss.gov.ua/publikatsiyi/analitichni-dopovidi/ekonomichna-bezpeka-ukrayiny-v-umovakh-vysokikh-voyennykh-ryzykiv 9. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text 10. Кодекс України з процедур банкрутства : Кодекс України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text			

11. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
12. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
13. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>
14. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20>
15. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 № 236/96-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>
16. CERT-UA. Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події України : офіц. вебсайт. URL: <https://cert.gov.ua/>
17. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність : офіц. вебсайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report>
18. Державна служба статистики України : офіц. вебсайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
19. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : офіц. вебпортал. URL: <https://usr.minjust.gov.ua/>
20. Opendatabot : сервіс відкритих даних та перевірки контрагентів. URL: <https://opendatabot.ua/>
21. YouControl : аналітична система для перевірки контрагентів. URL: <https://youcontrol.com.ua/>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Використання інструментів генеративного штучного інтелекту допускається лише як допоміжного засобу з обов'язковим зазначенням цього факту; усі розрахунки мають бути відтворюваними, а висновки — обґрунтованими здобувачем самостійно.
- За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення за тематикою освітньої компоненти. Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу.
- Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно «Положення про неформальну освіту Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій» https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_35048489.pdf

Правила академічної доброчесності

- Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.
- Кожне навчальне завдання має бути виконане самостійно, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо.
- Кожен здобувач освіти у разі використання у своєму академічному творі результатів інтелектуального творіння інших авторів (текстів, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зобов'язаний зробити посилання на відповідне джерело інформації.
- Навчальна робота може включати (повністю або частково) попередню навчальну роботу здобувача освіти лише у тому випадку, якщо це прямо дозволено умовами навчального завдання.
- В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.
- Здобувачі можуть ознайомитися із Кодексом академічної доброчесності Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій на сторінці сайту: https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_96297052.pdf?2

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Використовується накопичувальна (100-бальна) система оцінювання. Поточна успішність складається з успішності за активність під час лекцій, роботу на практичних заняттях, виконання завдань під час самостійної роботи. Всі завдання оцінюються відповідно до вимог щодо змістовності та встановлених строків виконання і їх здачі. Якщо студента

не допущено до складання заліку, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні заліку його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІМП. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання студентом 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану.

Для отримання додаткових балів студент повинен надати копію сертифіката або друкованої публікації чи письмове повідомлення видавця про прийняття до друку публікації. Тематика публікації (вебінару, курсу) повинна відповідати змісту дисципліни, при цьому студенту зараховуються додаткові бали замість балів за виконання суміжних за тематикою практичних робіт. Максимальна кількість додаткових балів, що можуть бути зараховані за дисципліну, - 10 балів.

Разом це є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів - 100, мінімальна кількість балів - 60.

Форми контролю / Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ:	
<i>Робота на заняттях, у т. ч.:</i>	
участь в експрес-опитуванні	за кожну правильну відповідь – 0,25 бала
доповідь з презентацією за тематикою самостійної роботи	за кожну презентацію (реферат) максимум – 8 балів (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)
усне опитування, рішення практичних задач	за кожну правильну відповідь – 2,0 бали
участь в обговоренні ситуаційного завдання	за кожну правильну відповідь – 1,0 бал
участь у діловій грі, навчальній дискусії	за кожну участь – 0,5 бала
Додаткова оцінка за видами діяльності за тематикою дисципліни	
Участь у вебінарах, тренінгах	за кожні 0,1 кредиту (3 год) участі з отриманням сертифіката – 3 бали
Тези доповіді за участю у конференції	за кожні тези, які опубліковані, - 3 бали
Стаття у виданні в Україні	за кожну статтю, яка опублікована, - 5 балів
Стаття в іноземному виданні	за кожну статтю, яка опублікована, - 10 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ: залік	Згідно з критеріями оцінювання

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка / запис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає силабусу дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосуються дисципліни, яка вивчається, але виходять за рамки обсягу матеріалу, передбаченого силабусом, або студент проявляє невпевненість у тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в силабусі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищують його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому	Відмінно / Зараховано (А)

		вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає силабусу дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни.	Добре / Зараховано (B)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає силабусу дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях / рішеннях / розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом силабусу дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (C)
67-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений силабусом дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Студент має певні знання, передбачені в силабусі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються, на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних / розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових силабусу дисципліни.	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що силабус дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.	Незадовільно з можливістю повторного складання / Не зараховано (FX). В залікову книжку не проставляється
0-34	Студент повністю не виконав вимог силабусу навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслюють мета та завдання дисципліни.	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F). В залікову книжку не проставляється